

A LUNA AU O HUALĀLAI

Na Ka 'ōnohikaumakaakeawe Lopes (12/6)

He la'ana lālani mele Kūpuna:
A lalo māua o Waipi'o.
A luna au a'o Hā'upu.
A ka luna o Pu'uonioni.
Ho'omoakāka 'ia ka hana/mea
kuikawā o laila ma hope mai o
kēia lālani mele.

'O Hualālai ke kuahiwi ho'oheno
'ia e ka po'e no Kona, Hawai'i.
Ma ka lā 14 o Iulai, ua pi'i au me
ku'u hoa, 'o Makakoa Inaba, i o
Hualālai ma lalo o ka malu o
'Anakala Kimo Duarte, 'o ia kai
mālama i ka hui 'o *Uluha'o o*
Hualālai (he hui mālamal iā
Hualālai).

A luna nō au o Hualālai

I ka 'ōiwi pali kū kilakila

He hi'ohi'ona 'āina kēia no Hualālai.
NŪPEPA (HOKU O KA PAKIPIKA) -
He Mele No Kawaikini - "Ki'eki'e
Maunaloa kāhela i ka makani, Haki i
luna ka 'ōiwi pali 'o Hualālai".

He hi'ohi'ona 'āina. NŪPEPA (KA
MAKAAINANA) - *"A iā 'oe e nānā*
aku ai ma 'ō a ma'ane'i, e 'ike nō 'oe i
ka nani o nā kuahiwi 'ekolu o Hawai'i e
kū kilakila mai ana, 'o ia 'o Maunakea,
Maunaloa a me Hualālai."

'O ia ke 'ano o ka ua
NŪPEPA (KA LAHUI HAWAII)
- *"... aia ho'i ko ka lani mau*
ho'omaika'i 'ana me nā paka ua
kilihune e pāhola ana ma luna o
nā lau uliuli o ka uka 'iu'iu nei"

Kilakila ē ka uka ala uluha'o

Kilihune ka ua 'olu a he Kēhau

Wahi ā ka 'ohana o Makakoa, 'o
Kēhau ka inoa o ka ua ma Hualālai.

'O ia ke 'ano o ke kuahiwi - I ke
kalaiwa me ka hele wāwae 'ana, ua
uluha'o ke ala i hele ai. He
ho'ohanohano kēia i ka hui 'o
Uluha'o o Hualālai no kā lākou
mālama 'ana i ke kuahiwi,
nā mo'olelo, a me ka 'ike o nā kūpuna
i 'ike ai ho'i ka po'e o kēia au.

He mea kēia e hō'ike ai i ka pilina o
ka'u ake 'ana a me nā mele like 'ole
e hō'ike ana i ke ake kekahi.
Ex. *"E ake a'e ana e 'ike iā Kaupō"*

E ake nō au a e 'ike lihi

I ka 'āina kāhela pa'a i ka uhiwai

He 'i'ini nui. I kā mākou nānā 'ana i
lalo mai luna mai 'o Hualālai, 'a'ole
mākou i 'ike i ka 'āina ma muli o ka
uhiwai pa'a o uka.

Mea mai ka 'anakala o ko'u makua
kāne, 'o Raymond Alapa'i kona inoa i
kona wā i kipa ai iā Hualālai, 'o ke
'ano "mist" ma laila, he uhiwai nō ia.
'O kēia uhiwai kai ālai pa'a i ka 'āina
kāhela 'o Maunakea, Pu'uanahulu,
Pu'uwa'awa'a, Kohala, me Waimea.

He lālani mai ke mele 'o
Kaulana Nā Kona na Alice Kū -
"No luna ke 'ala a'o ka maile"

No uka ke aloha wehi maile

Ia kāhiko kaumaka o ka lani

'O ka maka nō ia o ka lani/ke Akua
nāna i ho'omohala i kēia mau hua
mele i loko o ko'u waihona akamai.
"Kaumaka" - He ho'ohanohano kēia
i ku'u hoa 'o Makakoa nāna i
ho'okipa ia'u i kona hale.

Ua kanu 'ia ka maile ma ka iho 'ana o
mākou. He māhele ho'ohanohano
kēia iā 'Anakē Kawehi Inaba, 'o ia ka
mea nāna i ho'olālā i kēia huaka'i o
mākou a nāna ho'i i mālama ia'u i
ka'u kipa 'ana iā Kona. 'O ke aloha
ka wehi, ke kāhiko, ka mea e kau mau
ana i ko'u maka a me ko'u aloha i ka
'ohana.

Puana ku'u hali'a poina 'ole

No ka 'ōiwi pali 'o Hualālai

Mahalo nui au i kēia huaka'i o
mākou iā Hualālai. 'A'ole nō ho'i
au e poina. He mele kēia e
ho'ohanohano a ho'omana'o ai i
kēia wā.

'Ōiwi – Ka 'Ohana Inaba